



K'usitik Ja' 2022



Tsobolukutik ta jel jkuxlejaltik

K'usitik Ja'

SVUNAL TA STOJAL BANKILAL J-A'MTELAL	p. 4
BUCHU'UNKUTIK (K'USI TA JPASKUTIK - K'USI JK'ELOJ KUTIK) .	p. 5
K'UCHAL TA JPASKUTIK A'MTELAL LI' TA AMIGOS DE SAN CRISTÓBAL	p. 6
K'UCHAL TA X-AMTEJIK	p. 7
K'UCHAL TA X-A'MTEJIK, K'USI OY XCH'I'UK VOKOLIL OY TA JLUMALTIC	p. 8
KE LUUIL BUTIC LUMAL AMTEJIC TI YAN ORGANIZACIONETIC MUCHUTIC COLTAVANIC TA AMTELEL	p. 10
K'USITIK K'OTEM TA PASEL TA 2022	p. 11
JCH'I'ILTAKTIK TA A'MTELAL 2022	p. 12
* YAK'EL TA NA'EL TI OY KOLTAEL TA STOJOLAL LI' JCH'I'ILTAKTIK TA A'MTELAL TA 2022 XCH'I'UK BUCH'UTIK J-A'MTELETIK TA ST'UJIK LI' A'MTELALE'	p. 12
* LI' JCH'I'ILTAKTIK TA A'MTELAL LAJ YICH'IK KOLTAEL TA SJBILAL 2022	p. 13
* A'MTELAL YU'UN SKOLTAEL JLUMALTIC TA SVENTA BOL CHAMEL	p. 23

SA'EL KOLTAEL	p. 24
A'MTELAL YU'UN KOLTAEL TA JLUMALTIC XCH'I'UK KOLTAEBAIL TA KOMON	p. 28
KOLTAEBAIL TA KOMON	p. 30
SVU'LANE	p. 33
* SVU'LANEL A'MTELAETIK	p. 33
* SVU'LANEL LI' BUCH'UTIK CHAKIK TAK'IN	p. 34
* VU'LANEL TA TSOBOMBAIL XCH'I'UK TA INTERNET XCHU YANTIK J-A'MTELETIK K'UCHAL TA XOJTAKIN SBAIK	p. 35
K'UCHAL TA STSATUSM BATEL YA'MTEL LI' AMIGOS	p. 38
K'UX ELAN LI' TAK'INE'	p. 43
KOLIYALIK	p. 45
JCH'I'ILKUTIK TA ABTEL	p. 46
JCH'I'IL JBATIK TA A'MTELAL 2022	p. 46
TSOBOLOTIK TA XJEL TI K'USI TA JK ANTIKE	p. 47
K'UCHAL TA STA' SBAIK TA K'OP	p. 49

SVUNAL TA STOJAL BANKILAL J-A'MTELAL



Jalab jayib jabil k'uchal jnitvanej ta a'mtel, xu' ta xkal li' ya'mtel Amigos de San Cristóbal ja' ta spas batel, jujun k'ak'al xambal, jech k'uchal jun tsobajel ta sk'elik batel k'usitik vokolil oye ta sparajeik.

Ta sjabilal 2022 ja' jelab Jun jabil ti k'usitik ep la jchankutik xchi'uk ep vokolil la jtakutik, jech laj kak' jp'ijulkutik ta spasel li' a'mtelale', yantik ta tos k'uchal laj yich' pasel xchi'uk ti k'usitik tun ta slekumtasbel skuxlejal li' olol tsebetik xchi'uk keremetik, antsetik xchi'uk jnaklejetik ta yosilal jo'vel xchi'uk li ta yak'ol yosilal Chiapas. Koliyalik skotol li' j-a'mteletik laj skolta sbaik ta yak'el ti bu oyik jujune', ti jech laj xch'unik ta ya'ntel li' tsobajelto'. Mauk no'ox laj skolta sbaik ta tak'in, oy k'usitik ta yantik laj skolta sbaik ja' ti k'ux-elan sp'ijililike'. Manchik ti slekil a'mtelike', Jun yo'onik ta spasel, jech ik'ot ta pasel.

Li' slo'iltael ta jun jabil li' ta xkalkutik ta na to' ja' sevinta ti a'mtelaletik laj yich' pasel ta sjabilal 2022, ti ep k'ak'al laj yich' chapele', ja' te ta xvinaj ya'mtel li' buch'utik jtak'ivanejtik xchi'uk buch'útil ta spasik li' a'mtelale'.

Jech, lajxa kiltik ti a'mtelale', jech ta jnop ti jmoj oyukutike' ep k'utik ta xk'ot ta pasel. ¿Chak'an ta xa chi'inunkutik ta jventakutik? jechuk k'otuk ta pasel!

A handwritten signature in black ink, reading "Corinne Pierre-Louis".

Corinne Pierre-Louis
Wixlal sk'el a'mtelaletik



BUCHU'UNKUTIK ~

K'USI TA JPASKUTIK

Yakal ta xich' sael komon ich'el ta muk' li' ta yak'ol yosilal Chiapas oyuk, ta sk'elel xchi'uk ta xich' abel batel tak'in ta stojolal organizacionetik ti ja' ta x- a'mtejik ta snopel vun, sk'elel skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik xchi'uk sk'elel spoxtael jbek'taltik ta sventa li' a'mtelal koltaejbail ta jlumaltik.



K'USI JK'ELOJ KUTIK

Ja' k'otinkutik ta jun tsobajel ojtikinbil, lek ta x-a'mtejik, stuk ta x-a'mtej xchi'uk mu'yuk slajeb, ti ja' ta xich' ta muk' li' jnaklejetik ta komon xchi'uk jmoj ta spasik batel k'usitik yu'un lekil chapel li' ta yak'ol yosilal Chiapas.



K'UCHAL TA JPASKUTIK A'MTELAL LI' TA AMIGOS DE SAN CRISTÓBAL



T'a jsa'kutik koltael yu'un k'uchal yantik organizacionetik li ta x-a'mtejik ta jlumaltik xu' ta spasik batel li' a'mtelalaletike' ta sventa chan vun, Sk'elel spoxtael jbek'taltik xchi'uk sk'elel skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik.

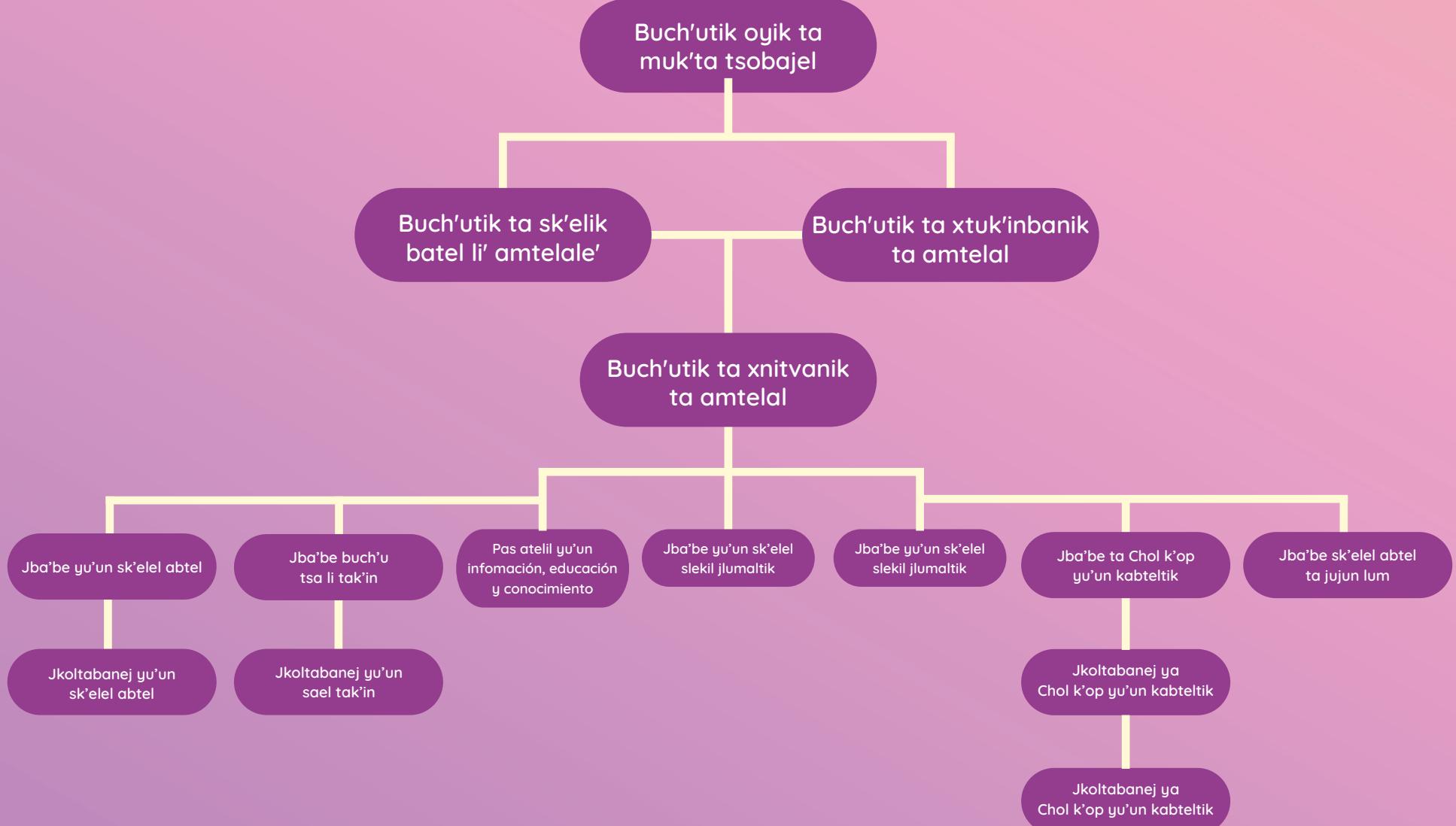
■ Skoltael ta skuxlejalik li' ololetik xchi'uk jnaklejetik li' ta jlumaltik jech noxtok xkalbekutik sk'opilal ta jujun jtekllumetik ti ja' tsots sk'opilal ta xich' chapel ta komon li' k'opetike'.

■ Albel sk'oplal li' koltaejbail ta jlumaltik ti ja' jun a'mtelal yu'un yich' lek nopol jech k'uchal xu' ta xich' chapel batel j-a'mteletik yu'un ta sk'elel skuxlejal li' ololetik xchi'uk jnaklejetik li' ta jo'vel xchi'uk li ta yak'ol yosilal Chiapas.

■ Ta xich' alel, ta yutil jlumaltik, jech k'uchal li' jnaklejetik xu' ta sk'elik batel stukik li' skuxlejalike', jech k'uchal oyuk ich'el ta muk' ta sk'elel spoxtael li' sbek'tale', ta sk'elelmbatet skuxlejal li' te'etik xchi'uk chon bolometik, ta sk'elel batel p'ijilil ta sventa chance vun, jech ich'biluk ta muk' li' stalel skuxlejal ti ja' jun talelale'.

■ Koltael xchi'uk xchi'nel a'mtelalaletik ti ja' ta xa be yip sp'ijil ta komon, ti bu oyuk lekil ich'el ta muk', ti bu oyuk li' lekil ich'bail ta muk'e, oyuk yich'el ta muk' li' yantik snopbenal kuxlejale', ich' biluk ta muk' skuxlejal li' bats'i antsetik xchi'uk viniketik—ti ja' sna'ik p'ijilil ti vo'one', ti oyuk chinbail ta lo'il xchi'uk ti k'ux-elan kuxlejal ta xilik li' jkaxlanetike'—, jech k'uchal xu' ta xich' ach' sk'ella batel li' kuxlejale', ich'biluk ta muk' li' osiletike' jech k'uchal oyuk epal kuxlejal ta stojol li' ololetik ti sk'anto ta x-a'nike'.

K'uchal ta x-amtejik



K'USI OY XCHI'UK VOKOLIL OY TA JLUMALTIK

Sk'elel spoxtael jbek'taltik, Chan vun xchi'uk sk'elel skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik

Ta sventa li' sk'elel spoxtael jbek'taltik, ta Chan vun xchi'uk sk'elel skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik oy k'usi jel ta yabilal 2022:

a) Ta sventa **sk'elel spoxtael jbek'taltik**, jech k'uchal oy ti me'nale', ti mu'yuk chanbil lek ti vune', ti nakajtik ti jun namal paraje'etik ti nomto' oy ti bu yabil ta xpoxtavanike', ja' yu'un oy svokolik li' jnaklejetike' ti mu'yuk lek yabil vu' ta sk'el sbaik k'alal ta stsaki'ik ta chamele'.



Jech yu'un ka'mtelkutik ja' yak'ojbe yipal ta albel sk'oplal li'sk'elel li'jkuxlejaltike' ti ja' chich' k'elel k'uchal mu xi stsakutik li'chamele'.

Ta jnopbenkutik, li' sk'elel xpoxtael jbek'taltike' ja' oy smelolal tsakal xchi'uk li' chan vune', li' ve'elile' ti k'ux-elan bu' nakalkutike'.li' stsakalil jnaklejetik xchi'uk ti te'etik xchi'uk ti chon bolometike' jech noxtok k'ux-elan li' kuxlejale', ja' tsots sk'opilal k'uchal xu' oyuk slekil li' kuxlejale'.

Jech, tsots slo'iltael li': ve'lil, oyuk lek li' yab tso'ile', lek ak'o jk'el jbatik, lekuk li' vo'e, mu'yukuk li' uts'intaele', xchi'uk a'mtelaletik k'uchal xu' ta sk'el skuxlejal li' antsetik xchi'uk viniketik.

Jech noxtok, jech ta jnop ti sk'elel spoxtael jbek'taltik mauk no'ox li' chameletik ti oy ta jlumaltike', jech yu'un jk'an ta xkalbekutik sk'opilal ti ja' lek ta jk'el jbatike'. Ja' lek ti jnaklejetik ochuk ta snopel xchi'uk ti vo'onkutike', ja no'ox jech xu' ta sk'el batel spoxtael sbek'tal li' jnaklejetike'.

Mu' skotoluk li' sk'elel spoxtael jbek'taltike jmoj ta snopik batel li' antsetik xchi'uk viniketik, mu'yuk bu' ta spasik batel a'mtelal sevanta chan vun ti buch'utik oy ta x-a'mtejik ta yantik k'op a'yeje'.

b) Ta sventa li' chan vune', oy laj yich' ilel oxib ya'yejal li' slikeb chan vun ta yosilal Chiapas. Jbayel, li' sna'il chan vun xchi'uk li' jnaklejetike' mu'yuk jmoj ta x-a'xtejik batel; xchibal, mu'yuk lek sna'il li' yab chan vune' xchi'uk mu'yuk lek svunik ti k'usitik ta xtun yu'un li' jchan vunetike', jech mu'yuk ta xlok' yu'un li' xchan vunike'; yoxibal, mu'uyuk lek chaval li' jchanumtasvanejlike' xchi'uk mu' sna'ik ta xlo'ilajik ta bats'i k'op.

Manchuk mi oy ta muk'ta mantal ta sjunul yosilal mexiko ti yu'un oyuk ich'el ta muk' sventa xchanel vun yu'un ti much'utik li' no'ox nakajtike', jech laj yich' k'elel k'usitik a'mtelal chak' ti ajvalile' li'

ta yosilal chiapase', jech' lej staoj ilbajinel li' jlumaltik mu' xko'laj k'uchal yantik lumetik.

Mu'uyuk lek sna'il li' chan vune' xchi'uk ti k'usitik ta xtune', mu'yuk ep j-a'mteletik xchi'uk mu' xojtikinik k'uchal stalel li' jnaklejetike', mu'uyuk lek li' vu'netik ta xtune' ta bats'i k'op xchi'uk k'ux elan stalel li' antsetik-viniketik.

K'alal chi jk'opojkutik ti oyuk li' chan vun li ta yosilal chipase' ja' tsots'sk'an spasele' jech sk'an lek lo'il xchi'uk ti yantik j-a'mteletike'. Li' lo'ile' ja' jun xchanel ta slekumtasel li' stalel li' jnaklejetike', oyuk lek sk'oplal li' chan vune' ta stojolal ololetik xchi'uk kerem-tsebetik.



C) Ta sventa sk'elel skuxlejal li' te'etik xchi'uk chon bolometik, ti oy sk'oplal li'ta yosilal Chiapas ja' ti yu'un balamile' xchi'uk ti k'aepe'. Jech k'uchal, ti yantik balumil, ja' isokesvan li' bol poxiletik lok'emik yu'un li' ts'ileltik, ti ja' ta slajesbe yip li'balimile' jech icham xchanul li' balamile'.

Mu' skotoluk xu' chich' ich'el ti muk' ti buch'utik li' no'ox nakajtike', ja' no'ox jalejem sk'oplal, ti ja'oy vo'onen k'ebil slo'iltail k'uchal stunesel, sk'elel xchi'uk slajesel ti te'etik xchi'uk chon bolemetik, ja' ta sk'el batel li' jnaklejetike'.



Ti yan sba k'opetetik

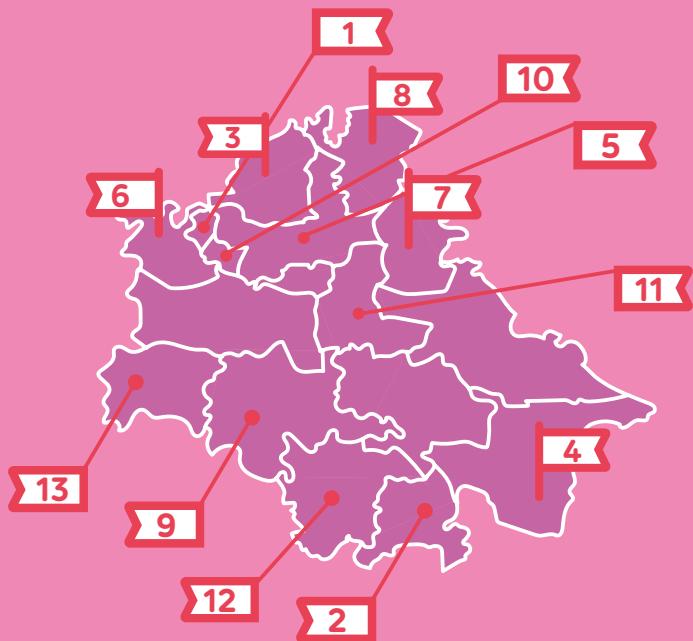
La Ti k'uchel stsakoj sba li' k'opetike', li' ta yosilal chiapas, jech mu xlaj yip li' p'ajbaile', me'nal, li' jmilnavanejtike', li' buch'utik ta xnet'atik lok'ele', li' ajvalil j-ilvanejvan, jech yu'un skotol k'ak'al oy ti k'usitik chopol ta xk'ot ta pasele'.

Li' ja'bil 2022 oy ep k'opetik skoj yu'un balmil xchi'uk skoj ta spojbe sbaik ya'mtelik ta Chenalho', Chalchihuitán, Oxchuk xchi'uk Aldama, jech ti buch'utik jchi'il takutik ta a'mtelale' sk'an ta jk'el jbakutik.

Ja' jech sk'oplal, na'vil lek, ti jujun k'ak'al ta staik li' jchi'iltak ta a'mtelale'— jech k'uchel buch'utik ti nakajtike'—, jech mu stak' chi och kutik batel ta jujun paraje'etik ti bu' chi a'mtejtutike' jech ta jelbetutik sk'ak'alil li' a'mtelale'. Ech yu'un, laj kilkutik ti ep bokoletik xchi'uk k'opetik li' ta yosilal chiapase', jech laj kalkutik ta Amigos de San Cristóbal, jech k'uchal jchop j-a'mtelunkutik, mu xu' ku'unkutik batel li' komon a'mtele' jech'yu'un ja to lek sk'oplal ta xkil kutik ti ja' chich' koltael ti buch'utik j-a'mteletik ti te no'ox nakajtike'.



KE LU VIL BUTIC LUMAL AMTEJIC TI YAN ORGANIZACIONETIC MUCHUTIC COLTAVANIC TA AMTELEL



- | | |
|--------------------------|-------------------------------|
| 1. Aldama | 8. Pantelhó |
| 2. Amatenango del Valle | 9. San Cristóbal de Las Casas |
| 3. Chalchihuitán | 10. Santiago el Pinar |
| 4. Chanal | 11. Tenejapa |
| 5. Chenalhó | 12. Teopisca |
| 6. San Andrés Larráinzar | 13. Zinacantán |
| 7. San Juan Cancuc | |

❖ BIN JU' LOK'EL PASEL TE 2022 ❖

Jich bitil te ayixtel juk lajuneb jawil yakotik at'el, ay jkolteyotik jun lajune' yoxwinik organizaciones yu'un sociedad civil te ayik at'el swenta yutsubtesel xkuxinel jlumaltik, jich biti banti at'el yakotik spasel swenta (lekil nop jun, lekil kuxinel sok xk'uxteyel lum k'in). Janix jich ju'em jku'untik stsobel **≥25 millones ta pexo**, jkolteyotik ta jo' winik sok jun lajune' yoxwinik chajp at'el, **102, 180** ta tul ants-winiketik k'oemik stojol.

JCHI'ILTAKTIK TA A'MTELA 2022

Jujun ja'bil li' Amigos de San Cristóbal, jech laj yich' ak'el ta na'el xchi'uk laj yich' t'ujel, ja' laj yich' t'ujel li' a'mtelaleтик t sventa chan vun, sk'elegante spoxtael jbek'taltik xchi'uk sk'elel skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik, li ta yak'ol yosilal Chiapas, jech yakal ta xich' pasel batel li' a'mtelal ja' si A'MTELAL YU'UN CHICH' KOLTAEL JCHI'ILTAKTIK TA A'MTELAL.



YAK'EL TA NA'EL TI OY KOLTAEL TA STOJOLAL LI' JCHI'ILTAKTIK TA A'MTELAL TA 2022 XCHI'UK BUCH'UTIK J-A'MTELETIK TA ST'UJIK LI' A'MTELALE'

Ta 25 yu'un julio k'alal ta 11 yu'un agosto ta sjabilal 2022, jech jamal to'ox ti sjibilal 2023 ti buch'utik sk'an stakik li' ya'mtelik ta sventa chan vun, sk'elegir spoxtael jbek'taltik xchi'uk sk'elel skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik, ja' ti bjch'utik ta spasik batel a'mtelaleтик ta jujun paraje'etik xchi'uk ta jujun jteklumetik li' ta yosilal Chiapas. Patil, li buch'utik va'anbilik —ja' ti buch'utik oyik ta tsobombail koltaejbail ta komon li' ta a'mtelal koltaejbail ta komon li' ta jlumaltik, li' buch'utik jtak'ivanejtik yu'un li' Amigos de San Cristóbal xchi'uk buch'utik nom talemike'— jech kom ya'mtelik ta st'ujik k'usitik a'mtelal ja' ta xich'ik koltael li' jabil ta xtale', jech ta stsom sbaik ta yu'ilal octubre xchi'uk noviembre yu'un ta xchapik xchi'uk ta slo'iltaik, jech ta sk'elik ti buch'utik ta xich'ik koltaele'.

LI' JCHI'ILTAKTIK TA A'MTELAL LAJ YICH'IK KOLTAEL TA SJBILAL 2022

Ta 16 yu'un febrero ta sjabilal 2022 jech laj yich' pasel jun vun xchi'uk buch'utik li' ach'ik ta xich'ik koltaele' li' jbilsto'. Li' buch'utik laj yich'ik koltaele' ja'ik:



Asociación Mexicana de Transformación Rural y Urbana, A.C. (AMEXTRA)

A'mtelal: “Ts’akal sk’elel spoxtael jbek’taltik li’ t yak’ol yosilal Chiapas”

Jech buch’utik laj yich’ik koltaele’: 117 ta vo’ antsetik xchi’uk viniketik.

Ti vo’ antsetik xchi’uk viniketik, jech yantik: 351 ta vo’ viniketik xchi’uk antsetik.

Li’ a’mtelal ta sk’ella spoxtael jbek’taltik xchi’uk ti k’usitik ja’ lek t jve’etike’ ja’ lek chilik li’ jnakejetik ti oyuk lek yipik li’ ololetike’, oyuk lek sk’ak’alimentos xchi’uk oyuk lek sp’ijilik yu’un jech k’ucha’al lek ta xbat li’ skuxlejalike’. Li’ a’mtelale’ ja’ ta xich’ k’elel skuxlejal li’ ololetike’, li’ a’mtelalelik ta xich’ pasel yu’un skoltael li’ ololetike’ ja’ sts’unel ve’elil ta yut nailo’, chanumtasel k’uchal ta spasel ve’eliletilik, spoxil lumetik ta ch’util, sk’elel li’ sat vo’e xchi’uk spasel li’ yab tso’ile’, k’usitik yantik) jech ta xlekub skuxlejal stot sme’ik xchi’un sbankiltak li’ ololetike’.

Li’ a’mtelal to’ ti k’usi ja’ tsots sk’oplale’ ta spase’ ja’ (sk’elel spokel li’ jbek’taltike’ xchi’uk ti k’usitik stak’ lekik ta ve’ele’) li’ k’usitik a’mtelal ta spas batel li’ Amextra ja’ sk’elel batel li’ jnopbentike’, chanumtasel k’uchal mu xkuts’in jbatik, xchi’uk jk’uxbin jbatik ta komon viniketik xchi’uk antsetik, k’usitik yan. Li’ jnakejetike’ laj skolta sba’ik ta a’mtelal, k’alal ta xchapel xchi’uk spasel. Jech xu’



ta xkaltik ti k’usitik laj yich’ pasele’ melel ja’ ti k’usi ta xtun yu’unik li’ jnakejetike’. Li’ buch’utik laj skolta sbaike’ ja’ tsotsiletik li’ ta yosilal chiapas; ti ep sp’ijiliike’ xchi’uk ti ta sk’anik ta skoltaik li’ slumalike’n, ja’ no’ox mu’yuk lek yich’ojik chanumtasel ta sk’ella li’ k’usitik lek ta jve’etike, mu’yuk lek staajik li’ a’mtelale’ xchi’uk mu’yuk lek ta xlok’ ti k’usitik ta xich’ ts’unele’ yu’un ja’ lajemxa yip li’ balumile’ yu’un ti k’usitik ep chopol poxiletik tunesbile’. Jech noxtok oy paraje’etik ti mu’yuk lek ti ya’alike’, jech laj yich’ k’elel t jujun paraje’etik yu’un laj yich’ chapel ti k’usi stak’ pasele’ ja’ ti bu k’alal ta stabeik yipale’.

Granja y Talleres para Personas con Capacidades Diferentes Ángeles de Amor A.C.

K'usi A'mtelal: "Yan chanumtasel ta komon, xchi'UK spasel skolael jnaklejetik ti oy svokolike" sk'elel chon bolemetik xchi'uk chanumtasel ta stojolal buch'utik oy svokolik

Buch'utik laj yich'ik koltael: 21 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 161 ta vo' jnaklejetik

Li' a'mtelal to' lik talel ta pasel k'alal laj yilik ti mu'uyuk buch'u ta xich'ik ta muk' li' buch'untik mu' xanavik, xk'opojik ti oy svokolike' li ta jo'vel. Jech tsots sk'opilal ta xich' pasbel jun sna'il bu' ta xich'ik ich'el ta muk' va' buch'utik oy svokolike', ti vik'it ta muk'; jun yabil vu xu' ta x-ich'atik ta muk' buch'utik oy svokolike' ko'oluk k'uchal ti yantik antsetik xchi'uk viniketik ti lek oyike'. Jech laj yich' tael ta k'ella ti mu sta' ya'mtelik ti buch'utik oy svokol yuts' yalalike', jech laj sjamik jun muk'ta chanumtasel ta stojolalik jech k'ucha'al sta sp'ijilik yu'un xu ta sta' ya'amtelik ti bu' lek ta xtojatik yu'un oyuk k'usi ta xtun yu'un xchi'uk ta skolta li' buch'u oy svokol te ta yutil snae'.



Cooperación y Organización Integral para el Desarrollo Rural, A.C. (CONIDER)

K'usi a'mtelal: Stsatumtasel sk'elel spoxtael jbek'taltik ta baluneb paraje'etik ta yosilal San Juan Cancuc, li' ta Chiapas"

Buch'utik laj yich'ik koltael: 60 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.
Yantik laj yich'ik koltael: 240 ta vo' jnaklejetik.

Li' a'mtelal to' ilok' ta nopol ta sjabilal 2018 yu'un ta xich' pasel batel li' a'mtelal xchi'uk li'yantik organizacionetike', jech laj yich' k'elel k'usitik ta xtun ta paraje'etik jech laj yich' t'ujel ti k'usi ja' bats'i oy stue'. Jech oy oxtos ti k'usi tsots sk'opla laj ya'y'iik:

- a) ak'o yich'ik ep chanumtasel,
- b) sk'elel spoxtael jbek'taltik xchi'uk vo',
- c) a'mtelaletik yu'un k'uchal staik stak'inik. Ja' jech laj yich'pasel a'mtelal sventa sk'elobil spoxtael jbek'taltik ta baluneb paraje'etik ta yosilal San Juan Cancuc jech laj yich'ik albel sk'opla ti k'usi stak' lek lajesele' xchi'uk laj yich' pasel cha' koj slo'iltael k'uchal ta milel li' lukume', jech laj yich'ik spoxil yipal sbek'talik li' jnaklejetike' xchi'uk laj yich'ik abel spoxil yib sbakel li' ololetik ti likbilikto yu'un sme'ike' xchi'uk li' buch'utik ta xchu'unikxae' ta sbalunebal paraje'etik ta yosilal San Juan Cancuc.





Foro para el Desarrollo Sustentable, A.C. (Programa en colaboración con Mujeres y Maíz Criollo)

A'mtelal: "Jun tosblej ta sts'unel ta ve'el k'usitik lek yu'un slekil jkuxlejaltik"

Ja'yib laj staik koltael: 98 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 640 ta vo' jnaklejetik.

Li' a'mtelale' laj yich' pasel sva' velta ta sjabilal 2020 ti k'alal ital li' yan chamel sb'i covid19, yu'un jech laj yalik li' jnaklejetik ti ta sk'anik oyuk bu' yan stak' k'usi ta spasik batel a'mtelal xchi'uk yantik ti buch'utik ta skolta sbaik ta sk'ella batel li' k'usi stak' ta pasel yu'un sk'elel spoxtael jbek'taltik, k'usi ta jve'etik xchi'uk ti k'uchal mu'yuk ti a'mtelale', jech laj yich' nopol k'uchal xu' ta syom sbaik ta a'mtelal ti buch'utik ta x-a'mtejik jech k'uchal lek t xlok' li' ya'mteletike', jech y xk'ot ta jun yabil bu' chich' Chanel xchi'uk ta xich' ak'el ta ilel ti k'usi sna'ik spasele' ja' ta sventa ololetik, tsebetik xchi'uk keremetik, me'iletik xchi'uk totiletik.



Hogar Comunitario YACH'IL ANTZETIC, A.C

K'usi a'mtelal: "Ach'il Antsetik, chich' kolatel antsetik ti li' no'ox likemik ti jech no'ox laj sta' yolik xchi'uk buch'utik ta xlok'ik ta sa' a'mtel"

Ja'yib laj staik koltael: 55 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 563 ta vo' jnaklejetik.

Li' smelolal li' a'mtelale' ja' sventa yu'un li' antsetik laj staik olol yu'un mu'uyuk ik'at yu'un li' vi'nike' jech xu' ta xlekub batel li' skuxlejalike', ti mu'uyukuk ilvajinel xchi'uk oyuk ich'el ta muk' ta stojolalik.

1. Ti k'usi ja' ta sk'an pasale': lekuk k'elbilik k'alal ta xvok' li' obole' yu'un mu staik uts'inteligente ta stojolal li'antsetike';

2. Jech noxtok li' antsetik mu'uyuk smalalike' ja' chich'ik chanumtasel k'uchal xu' ta sta' ya'amtelik jech noxtok xu' komon ta x-a'mtejik yu'un k'uchal xu' ta sta' stak'inik;

3. Jech ak'o yich'ik albel smelolal ta sk'opik k'alal ta staik uts'ntael xchi'uk ak'o sna'ik k'alal ja' xa' ilbajinel ta spasbatike'. Jech noxtok li' a'mtelale' oy laj yich' pasel yab vu' ta xtajinik li' ololetike' yu'un ich'bilikuk ta muk' noxtok yu'un ak'o ya'yik li' ololetik ti k'ambilik yu'un guts' yalalike'.



Mujeres Transformando Mundos, A.C. (MUTRAM)

A'mtelal: "Jsa'betik smelol jkuxlejaltik ta jlumaltik K'uchal chich' k'elel spoxtael jbek'taltik xchi'uk ich'el ta muk' ta stojolal olol tsebetik xchi'uk keremetik, antsetik xchi'uk viniketik"

Ja'yib laj staik koltael: 135 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 340 ta vo' jnaklejetik.

Li' a'mtelal to' lik talel ta pasel ta stsak' yosilal chiapas xchi'uk Guatemala, te ta muk'ta jamas osil ta komitan, Margaritas xchi'uk Trinitaria. Li' a'mtelal to' jech laj skolta sbaik antsetik ti lek xchapoj sk'opike' xchi'uk viniketik ti ta sk'elik batel li' jujun tsop li' jnaklejetike'. Laj syom sba'ik ta a'mtelal li':Antsetik ta sjelik li' balamile', yab xchanel vun ta jlumaltik **(Centro de Educación de Base A.C. (CEIBA))**, xchi'uk li' tsobol antsetik sb'iik k'ux elan u', li tsobjel ts'ununetik xchi'uk li' tsoblej viniketik G. Ti smelolal li' a'mtelale' ja' ta xich'ik koltael xchi'uk chanumtasel ta sk'ella batel li' j-a'mteletik oyik ta slumalik yu'un k'uchal xu' mu'yukukxa' li' ilvajinel ta stojolal li' antsetike' xchi'uk ta sk'ella spoxtael jbek'taltik ta slumalik ta jujun jnaklejetik ti bu k'lalal jts'aktike', jech yakal ta xich' sa'el k'uchal xu' ta xich' lek chanumtasel, ti ja' lekil chanumtasele' yu'un ta sk'ella spoxtael jbek'taltik- ich'el ta muk' xchi'uk noxtok sk'elel batel k'uchal mu sta' uts'intael li' antsetik, viniketik xchi'uk ololetik.





OMNIUNITY, A.C.

(con el Gimnasio Autónomo Popular Barrio Bravo y la Casa de Salud Comunitaria Yi'bel ik' Raíz del Viento)

A'mtelal: "Keremtik, antsetik sk'elel spoxtael jbek'taltik li' ta barrio yu'un Cuxtitali: jun albel sk'opla k'uchal xu' ta sk'el skuxlejalil stukik"

Ja'yib laj staik koltael: 315 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 3,500 ta vo' jnaklejetik.

Li' a'mtelal to ja' ta sa'ik yabil bu xu' ta xich' ich'el ta muk' li' sk'elel spoxtael jbek'taltik ta barrio yu'un Cuxtitali, ja'stojolal li' antsetik xchi'uk tsebetik-keremetik, jech ak'o sk'el sbaik lek yu'un mu stsaki'ik ta chamel ta slumalik, ti k'usi jba'yuk sk'an pasele', k'uchal mu stsak van li' chamele', albel sk'opla li' tajimole' xchi'uk k'ux elan sk'an k'elegante batel li' jkuxlejaktike'. Oy chib a'mtelal ta xich' pasel: li' sna'il sk'elel spoxtael jbek'taltik xchi'uk li' sna'il poko' tajimolal. Li' sna'il sk'elel spoxtael jbek'taltik laj spas a'mtelal ta sventa "Antsetik xchi'uk sk'elel spoxtael jbek'taltik", k'usi sk'elojike'ja': 1. Sk'elel spoxtael k'uchal mu stsaki'ik ta chamel sk'unil sbek'talik ta moton jech noxtok tsulul jutuk stojol; 2.

Tyich'ik albel sk'opla ta jujun ta sventa k'uchal ta xil xchamelik li' antsetike' xchi'uk k'alal ta xmake'; sk'ella skuxlejalik k'alal ta xchi'in sbaik li' antsetik xchi'uk li' viniketik k'uchal mu stsaki'ik ta yantik chameletik; sk'opla jaybo' no'ox xu' ta sk'an li'yolike' xchi'uk k'lalal ta xich' jelabesel li' obole'; k'alal ta slik li' obole' xchi'uk k'uchal ta vok'esel; k'uchal mu stsaki'ik yan chamel ta xchu' li' me'ile'; slo'iltael

uts'intael ta yutil na'. Jauk li' yab bats'i tajimole' ja' ta sa' batel oyuk lek yab bu ta xtajinik li' tsebetik-keremetik, ak'o xcha' tsakik ti k'ucha'al ta xtajinik ti vo'onene' ti oy buch'u ta xchanumtasvane', jech k'uchal jamal xchi'uk ta skolta sbaik ta sventa li' tajimolale'.





Solidaridad y Lucha por un Mundo Diferente, A.C. (SOLMUNDI)

A'mtelal: "Sna'il chanumtasel ta sts'unel k'usitik lek ta ve'el ti k'usitik sna'ik li' me'eletik xchi'uk li' moletike"

Ja'yib laj staik koltael: 43 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 134 ta vo' jnaklejetik.

Li' a'mtelale' ja' smelolal ilik ta sa'el yabil vu' xu' ta sts'unik ti k'usitik lek ta ve'el ti mu xich' li' chopol poxiletike' jech yu'un li' jnakletik ta yak'ol yosilal chiapase' xu' ta sts'unik skotol ti k'usitik stak' lajesele' xu' te ta staik sve'elik xchi'uk xu' ta sta' stak'nik k'alal ta xchonik jutuk ti sts'unubike'. Li' a'mtelal to ja' ta sa' oyuk skotol k'ak'al sve'elik li' jnaklejetike' ti ja' tsots sk'oplal sts'unel ti k'usitik stak' lajesele' ti mu xuch' ak'bel li' chopol poxiletike' jech mu xch'ay sp'ijilik li' jnaklejetike'. Ja' stuk laj yalik li' jnaklejetik ti ja' tsots sk'oplal ta xa'yik. Ep ta tos k'usi laj spasik, laj sts'unik ep itajetik, chanul pom, alak'etik, sts'unel cape' xchi'uk xchanel pasel yabonoik. Jech noxtok laj yich' albel sk'oplal ti ja' chich' uch'el li' lekil vo'e jech laj spasbik xchijovil, jech noxtok ep k'usitik laj spasik k'alal ep ilok' li' pome'. Va' skotol li'e ja' laj yich' a'mtelinel xchi'uk chan chop jnaklejetik.



Tierra Roja Cuxitali

Centro Comunitario, A.C.

A'mtelal: "Tsajal luminoso, jlumal mu'yuk k'op. Komon ta Chanel, jmoj ta xlo'ilajik ta lek xchi'uk yabiltak bu ta sta sbaik li' tsebetik xchi'uk keremetik ta slok'ebal yosilal jo'vel"

Ja'yib laj staik koltael: 38 ta vo' antsetik xchi'uk viniketik.

Yantik laj yich'ik koltael: 65 ta vo' jnaklejetik.

K'usi ta spas li' a'mtelal to ja' ta stoybe sk'oplal xchi'uk sk'opojej li'tsebetik xchi'uk keremetik li ta slok'ebal ta yosilal jo'vel yu'un jech oyuk yabil vu' ta stsom sbaik, ti junuk no'ox yo'onik ti bu mu'uyukuk ki' pas k'ope' xchi'uk ti p'ajele'. Ti k'usi k'elbil li' no'ox batele' (1ciclo) oyuk 30 ta vo' tsebetik xchi'uk keremetik ta yantik bu talemike' ti xu' k'otik ta yabil li' tsobajele', jech xu' ta stunesik, xu' ta xchapik slo'ilik jech ak'o tsotsuk sk'oplal ta xa'yik ti skuxlejalike'. Jech yu'un, li' jabil xtal to, yakal ta sa'el talel yabil bu xu'ta stsom sbaik ta lo'il, k'uchal xu' ta xchanik batel li' k'opojele' jechuk ich'bilikuk ta muk', jech yu'un oy to ep sk'an sa'es batel li' yab tsabajel ta sventa li' tsebetik xchi'uk keremetike'.





A'MTELAL YU'UN SKOLTAEL JLUMALTIK TA SVENTA BOL CHAMEL

L i' a'mtelal yu'un skolael jlumaltik ta sventa bolchamel ja' laj slikes jun tsobajel sbi' Alianza de Fundaciones Comunitarias (Comunalia), xchi'uk li' fundación Interamericana (IAF), xchi'uk li' fundación Charles Stewart Mott (Charles Stewart Mott Foundation). K'usi sk'an ta spas: komonuk ta skolta sbaik k'alal oy boklajel ta yutil slumalik li' jnaklejetike' jech noxtok, ta sk'an stoybe sk'oplal ti oyuk ya'amtelik lek li' jnaklejetike' te no'ox ta slumalik. Martha Galera, ti ja' ta sk'el batel li' a'mtelale', ja' laj skolta batel ta a'mtelal li' chan chop organizacionetike' ta sjunul ja'bil, laj yo'onik yu'ilal julio xchi'uk agosto ta 2022. Li' buch'utik laj yich'ik koltale' ja'ik:

Sociedad para el Impulso Productivo y Empresarial, A.C (SIPRES), xchi'uk ya'mtelik: "K'usi stak' spasik li' jnaklejetik yu'un mu xlaj li' vo'e".

Bu laj spasik: ta paraje crucilja' slumal San Juan Cancuc.

K'uuyu'un: laj yich' albel sk'oplal k'uchal xu' ta jk'uxbintik li' vo'e



Concentrante, A.C., xchi'uk ya'mtel: "Lekil lum. Jts'unobajel antsetik ta yosilal Miguel Hidalgo yu'un oyuk skotol k'alal li'sve'elike".

Bu laj yich' pasel: Paraje Miguel Hidalgo slumal Chiapa de Corzo.

K'usi smelol: toybel sk'oplal xchi'uk slo'ililik li' antsetike' xchi'uk ti k'usitik ta xmuyivaj ko'ntontik yu'une xchi'uk chanumtasel k'uchal mu' xich' uts'ntael skuxlejal li' balumile' jech xu' ta spasik batel stukik xchi'uk stuk'ta sts'unik li' sve'elike', jech xu' ta staik batel buch'utik xu' ta xkolta'atik yu'un lekubuk li' skuxlejalike'..

XIM, A.C., xchi'uk li' a'mtelal: "sna'il tseltal lek kuxlejal".

Bu laj yich' pasel: ta Paraje pinabetal xchi'uk Guaquitepec tu slamal chilon li ta yosilal chiapas, laj yich' k'elel k'uchal oyuk lekil vo' skotoluk k'ak'al.

Cáritas de San Cristóbal, A.C., xchi'uk a'mtelal: Lek likbil li' olole', Jun yo'onik li' ololetike".

Bu laj yich' pasel: ta Paraje ch'en mut, tulantik, Shishimtontik, Namtik xchi'uk Bejelton ta slumal Chalchihuitán.

K'usi smelolal: pasel jun yabil tak'iel, chanumtasel xchi'uk sk'elel spoxtael skuxlejal li' antsetik xchi'inojik yolike' ta jmoj xchi'uk li' xchi'ilike jech k'uchal vok'UK lek li' olole'.

Jech laj jkilkutik ti oy k'usitik ik'ot lek ta pasel jech k'ucha'al ti yakal ta stsom sbaik, ta xchapaik sk'opik, xchi'uk yakal ta x-epajik batel li' jnaklejetik ti ja' tsots sk'oplal ta xilik li'antsetik xchi'inoj yolike', jech noxtok laj xa staik ta sa'el jun yabil bu xu' ta x-ich'bat sk'opik li' antsetike', jech noxtok k'uchal ta xchanik batel ta sk'elel stukik li' a'mtelaletike'.

SA'EL KOLTAEL

JAZZ WKND SK'INAL

Ta sk'akalil balun lajuneb xchi'uk jtob yu'un febrero, te laj japaskutik k'in ja'sbi' Jazz wknd te ta yosilal jo'vel. Jech laj yich' albel sk'oplal k'uchal lek sk'an k'elbel skuxlejal li' balumile' xchi'uk oy lek k'in ijelab. Jech laj kak' kutik ta a'yel k'usitik a'mtelal ta jpaskutik jech noxtok laj yich'ik albel mi sk'an xtalik ta skolta sbaik ta a'mtelal komon jchi'il jbatik.



SORIANA. A'MTELAL TI OY BUCH'U TA SKOLTA SBAIKE'



Spasel xchi'uk snitel li' komon a'mtele' ja' la jnopkutik k'alal la jsa' kutik li' koltaele'. Ta slikeb yu'un marzo k'alal ta slajeb junio, jech laj yak'bukutik koltael ta stojolal Soriana Fundación sbi'. Jech laj yak'ik yipal li' j-a'mteletik ta Soriana, jech ta skotol li'

koltaele' la jtakutik ta tsobel **\$35,886 pexu'**. Jech noxtok, oy jukub empresaetik ti laj skolta sbaike', jech laj yak'ik slekil yo'onik k'ot ta tsobel **\$7,707 pexu'** ta motoniletik xchi'uk tak'in. Ta jujun centavo, ta jujun pexu', jech ik'ot ta pasel.



❖ XCHONEL K'USITIK LEK TA VE'EL TI LI' NO'OX OYE' "LEKIL VE'ELIL XCHI'UK NOPOL"

Ta melkulex vakib yu'un abril, li' yab chonajel to' laj xch'am kutik, jech laj yich'ik albel ti k'usitik a'mtelal ta jpaskutike' xchi'uk laj yich'ik albel mi ak'an skolta sbaik ta stojolal li' amigos de San Cristóbal. Jech li' vu'lalto nij nopej ta stojolal ti buch'utik ta sk'elel ti k'uso ja' ta sbe'ike' xchi'uk sk'ella skuxlejal li' balumile'.



❖ JUTUK TA JUTUK- Sa'el koltael xchi'uk GlobalGiving ta abril

Ta xemana yu'un chanib k'alal ta vaxakib yu'un abril la jpaskutik sva' sa'el koltael ta ja'bil ta crowdfunding. Jutuk ta jutuk (Poco a poquito). Jech ta xkalbekutik sk'opral li' koltaejbaile' xchi'uk ta jkoltatik li' jlumaltike' jech laj skolta sbaik li' GlobalGiving, ep k'usitik laj yich' pasel. GlobalGiving laj yak' o'lol li' koltaele' ta jujun 10 xchi'uk **50** stak'inal yan lum osil. Koliyalik yu'un slekil yo'onik ti buch'utik laj skolta sbaike' jech itsom **510** stak'inal yan lum osil (USD).



❖ BONUS DAY – sa'el koltael ta Crowdfunding xchi'uk GlobalGiving ta julio

Yu'un slekil yo'onik laj yak'ik li' buch'utik ta xkoltavanike', li' koltael laj yich' sa'el ta jtob yu'un julio ta stojolal GlobalGiving jech laj yich' tsobel **\$960** stak'inal yan lum (USD).



❖ JUTUK TA JUTUK. Sa'el Koltael xchi'uk GlobalGiving ta septiembre ta sk'ak'añil



Lajcheb k'alal ta vaklajuneb yu'un septiembre, "jutuk ta jutuk", jech ep k'usitik laj yich' pasel, li' GlobalGiving jech olol laj sk'olta sba' ti k'u yepal laj yich' tsobele'. Jech k'uchal 10 xchi'uk **50 USD**. Jech laj yich' tsobel **1,275 USD**.

❖ GIVING TUESDAY- Sa'el koltael xchi'uk GlobalGiving



Li' sa'el koltael sb'i # Giving Tuesday, #unDiaParaDar ta kaxlan k'op, ja' más muk' koltael la jatukutik, ja' jun koltael ta sjunlejal balumil jech itsob ta skotol **\$1,049** stak'inal yan osil (USD), ta sk'akalil 29 xchi'uk 30 yu'un noviembre.

❖ K'USITIK LAJ YICH' Tael K'alal laj Yich' Sa'el Koltael ta crowdfunding ta sjunlejal balamil

Ta melel ti k'u yepal laj yich' tsobel li'sa'el koltaele' oy laj yich' pasel jaykojuk ta stojolal GlobalGiving ja' **\$5,973** stak'inan yan osil (USD), mi jech ta xich' atiel ti jaykoj laj yich' sa'el li' koltaele' xchi'uk ti oy buch'u laj yak'ik yutsil yo'onik ta sjunel jabil jech lajto' yich' tsobel **\$2,179 stak'inan yan osil (USD)**.

❖ "JK'ELTIK YU'UN TA XI JCHI" XCHI'UK "PASTIK TA STOJOLAL YANTIK" A'MTELAL TA KOMON XCHI'UK SALUD DIGNA

Li' a'mtelal "jk'eltik yu'un ta xi jch'i" ja' a'mtelal yu'un Salud Digna yu'un ta xlekub satik li'ololetik ta yosilal Mexiko. Jech li' Amigos yu'un San Cristóbal ni ochkutik ta a'mtelal UK, ja' ta sk'akalil 15 xchi'uk 31 yu'un agosto, jech laj yich' pukel 401 koltael ta sna'il chan vunetik, ta stojolal organizacionetik xchi'uk jnaklejetik yu'un jech xu' ta xich'ik yuni lenteik li' buch'utik yich'ojik vakib k'alal ta vo'lajuneb sjabilalik ta jujun paraje'etik xchi'uk ta jtekllumetik. Koliyalik ti buch'utik laj spasik li' a'mtelale' jech xu' ta jkoltatik batel skuxlejal li' ololetike'. Jech noxtok, li' a'mtelal "jpastik batel ta stojolal yantik" jech oy laj yich' koltael ta sk'elel svinkilelik: sk'elel k'ux eran li' yut ch'utile', sk'elel o'ntonal, sk'elel mu'yuk yan chamel ta stojolal li' antsetike' xchi'uk sk'ella li' chi'ch'e.



❖ SK'ELAN YU'UN OY SMELOL

Ta vaxakib yu'un diciembre ta xich' pasel li' tajimol yu'un oy smelolal, jech noxtok ja' stsakalil li' sa'el kotael #UnDiaParaDar. Li' tajomole' laj sjelabesik ta Internet sbi' Facebook live, jech oy Jchi'iltaktik ti a'yik ta tajimole', vaktos laj yich' k'elanel ja' k'ux elan kuxlejal ti bu likemiktalele':

jun slok'tombail yu'un **Fabiola Carachure**; slok'tombail **Luis Enrique Aguilar**; slok'tombail Jorge Silva; sts'isom **Paola Moguel**; yamtel ta ach'el li' **Francisca Gomez Bautista** ti ja' te oy ta koltaebail ta komon Sejk'ubal Kuxlejal xchi'uk yan ton yu'un **Andrea Knaf**. Jech itsom ta skotol **\$8,700 pexu'** ja' ta xtun yu'un xu'ta xich'ik koltael li' k'usitik a'mtelal ta xich' pasele'.

❖ JCHI'IL JBATIK TA A'MTELAL

Ta yu'ilal junio, jech k'alal laj yich' albel sk'opla! li' komon Jchi'il jbatik ta a'mtelal laj yuch' albel tal li' **Raúl López Osorio** bankilal yu'un li' muk'ta a'mtelal ja sbi' **Fundación del Empresariado Yucateco (FEYAC)**, jech laj yak' jun chanumtasel ta Internet ta sventa k'uchal xu' chich' ich'el ta muk' li jnaklejetike'. Yu'un ja' to stsakalil li' a'mtelale', ta 20 yu'un octubre laj yich' pasel jun tsobajel te ik'otik li'komom Jchi'iltaktik ta A'mtelal xchi'uk yantik buch'utik ik'bilik, te laj yich' alel k'usitkxa' k'otem ta pasel ta sjabilal 2021. Jech yu'un oy jayibuk li'empresaetik laj yak'ik sk'opik yu'un ta skolta sbaik batel ta sk'ella skuxlejal li' jnaklejetik ta yak'ol yosilal



Chiapas, jech laj yalik ti ja' sk'an pasel to batel Evaluación a'mtelal ti k'uchal xu' ta sk'el skuxlejalik li' viniketik xchi'uk antsetike'. Ti k'usitik a'mtelal yich'ok pasele' ta sjabilal 2022 itsob li' tak'ine' **\$87,700 pexu'**. Li' empresaetik buch'utik laj skolta sbaike' ja' buluch tos: **El Hornero Mágico, Quinto Sol Joyería, Century 21 Real, Materiales de Los Altos, Cafeología, Cacao Nativa, Madonna Mía Pizzería Restaurante, Casa Lily, Visión 360-Centro de Atención Integral, Grupo La Labor y Grupo Prosur.**



❖ A'MTELAL KOMON JCHI'IL JBATIK

Li'jabilo' laj kak'bekutik yipal yu'un jech oyuk jnaklejetik ti lekik yo'one'ti li' no'ox likemike' xchi'uk ti talemik ta yantik balumil ak'o yojtakinik k'usitik a'mtelal ta spas li' jtsobajetike', jech xu'ta xi jkoltavan batel li' ta jlumaltik.

Ta sjabilal 2022 yakal ta xkach'umtaskutik li' a'mtelal koltael ta jujuntak jech yu'un ta guilal febrero ta xich' ak'el ta na'el li' A'mtelal

Koltaejbail ta komon yu'un mi oy buch' ta sk'an skolta sba batel noxtok yu'un jech li' Amigos de San Cristóbal xu' ta skolta batel ti jnaklejetik oy ep svokolike'. Na'ik: li' sk'oplal Jchi'il jbatik ta a'mtelal ja' li' buch'u laj yak' yo'on ta skolta sba batel ta spasel li' a'mtelale' jech noxtok li' Kuts' kalaltik ta A'mtelal ja' ti jun yutil na' ti sk'an ta skolta sbaike' ta tak'ine' ja' ti k'u yepal stabeik yipale', ja' k'u yepal stsob yu'unik ta skotolik ti jun yo'onik ta xak'ike'.



❖ K'USI LAJ YAK'IK LI' JKOLTAVANEJTIK TA EEUU TA STOJOLAL MEF

Li' **Maya Educational Foundation (MEF)** ja'jun tsobajel ti mu'uyuk ta spasik stak'inik, ja' ta skolta ta sk'elel batel xchanel svu'nik li' snich' nam li' mayaetik xchi'uk ti buch'utik te nakajtit ka slok'ebal k'ak'al ta yosilal Mexiko, Belice xchi'uk Centroamérica.

Li' tsabajalto' ja' ya'mtel ta xkoltavan te oy yab stsoblejalim ta Estados Unidos jech ta stojolal Amigos de San Cristóbal xu' xlok'tal li' koltaele' ti mu'yuk lek ta stojik li' patanile', jech chaval lek svunal. Li' jabilto' ul koltael ja' **6,236 stak'inal yan osil (USD)**.



❖ K'USI STAK' CHONEL TA SLAJEB JA'BIL 2022

Ta sk'ak'alil lajuneb yu'un diciembre laj yich' pasel li' poko' chonolajel yu'un skolael li'Amigos de San Cristóbal. Jech yantik ja'bile', ep jnaklejetik laj sk'elanik k'uil pok'il, libroetik, xonoviletik xchi'uk k'usitik yantik ti lekik toe'. Koliyalik skotolik buch'utik laj skolta sbaike, jech laj kak' kutik jun yab chonolajel ta parke yu'un jo'vel yu'un laj yich' chonel yu'un stsobel li' tak'ine' yu'un ta xich' komon pasel batel li' a'mtelal —jech noxtok oy buch'utik laj skolta sbai'ik ta moton organizacionetik ti ja' jchi'iltaktik ta a'mtelale'—, tsob ta skotol **\$ 19,432 pexu'**.



A'MTELAL YU'UN KOLTAEL TA JLUMALTIK XCHI'UK KOLTAEJBAIL TA KOMON

■ ¿K'usi ja' li' koltaejbail ta jlumatike?

Li' koltaejbail ta jlumaltike' ja' jun a'mtelal ti ta sa' batel li' koltaele' jech k'uchal k'usitik xtun ta slumal li' jnaklejetike'. Ja' ta sk'elik batel stukik li' jnakletike' mi oy k'usi laj staike' ta stunesik yu'un skuxlejalik.



Li' koltaejbail ta komone' yantik no'ox smelolal, jech k'uchal li' j-a'mteletik ta paraje'etike', li'koltaejbail ta komon, li' empresaetik ta skolta sbaike', li' tsobajeletik sk'elige batel lekil kuxlejale', sna'il ta xkoltavanik ti mu'uyuk sk'anik stojolike', k'usitik yantik.

■ ¿K'usi snopoj li' Koltaejbail ta jlumaltike?

Ja' oy ta yo'on ti skotoluk paraje'etik (oyuk stak'inik, sna'ik spasel a'mtelal, oyuk ep sp'ijilik xchi'uk oyuk buch'utik ta xkoltatik batel, k'usitik yantik). K'alal ta stsob sbaike' oy yipik jech ta x-ayibat li' sk'opike' ta



slumalik. K'älal li' jnaklejetike' ta xak' li' stak'inike' ja' te ta xilik ti ja' yu'un skuxlejalik; ta sk'anxa sk'elik li' sat ya'mtelike' jech ta xalbaeik sk'oplal xchi'uk ta sk'elik batel lek li' komon ya'mtelike'. K'älal ta xak'ik stak'inik xchi'uk k'usirik oy yu'unik li' jnaklejetike', ja' ta x-a'n yipik jech xu' yan lo'il chich' pasel xchi'uk buch'utik ta skolta sbaike', mauk no'ox te smalojik ti oyuk buch'u ta xkoltatike'.

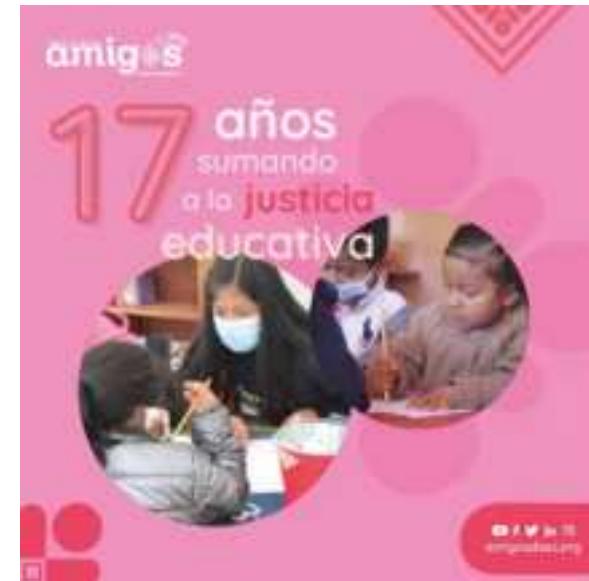
K'usitik oy ta slumalike' ja' ta xkoltavan yu'un ko'ol sp'ijilik ta xil sba'ik xchi'uk oyuk li' ich'el ta muk'e (ta sjunul paraje' mauk no'ox tu buch'u chak' li' tak'ine'), ja' tsots sk'oplal ti jun no'ox li' yo'onike' xchi'uk ti Jamal ta xalik k'usitik laj yich' pasel li' a'mtelale'.

■ ¿K'usi ja' li' koltaejbail ta komon?

Li' koltaejbail ta komone' ja' jun snopebal k'uchal xu' ta spas li' koltaejbail ta jlumaltik. Ja' ta stsom sbaik buch'utik ti ta sk'an skolta sbaike', jech jun yo'onik ta tsob sbaik, sp'ijilik, k'usi oy yu'unik xchi'uk k'usi sna'ik, yu'un ta komon xu' ta x-epaj ti k'usitik oy yu'unike', jech ep jnaklejetik xu' ta skoltaik batel, yu'un ja' xchanojik jech ta xaveik batel yipal (Lomelin, 2020).



Lak'nailetik tsjelik ta lek li' kuxlejale' xchi'uk Yibel Jnöpbentik; jech noxtok ta yu'ilal marzo lok' batel ta a'mtelal li' **Juana Pérez** ta tsotsil chk'opoj jech laj skomtsan li' koltaejbail ta komon Yibel Jnöpbentik; ta yu'ilal junio lok' batel ta a'mtelal li' **Silvia Coca** ja' ta sk'el batel li' koltaejbail ta jlumaltik xchi'uk ta koltaejbail ta komon Jchi'iltak ta te'etik li' no'ox likemike'. Jech a'mtejik xchi'uk buch'utik li' no'ox nakajtike —Neighbors, Sejk'ubal, Yibel, Ts'unubal xchi'uk empresarioetik—xchi'uk ta yan balumil—Roots—. Ja' ta skolta batel ta a'mtelal buch'utik ta sk'elik batel li' slumalike', jech buch'utik sventainojik li' a'mtelale' laj yich'ik chnumtasel ta: sa'el tak'in, koltael xchi'uk mu jp'aj jabtik, yantik.



■ Ya'mtelik li' koltaejbail ta komon ta 2022

Ta sjabilal 2022 laj sjelil lan sbaik ta a'miel ti oy oxtos a'mtelal ta yu'un li' koltaejbail ta jlumaltike' (FC), jech laj yich' tsobel ya'mtelik ti buch'utik te oyike' xchi'uk li' pokoi- ach'etik ta koltaejbail ta komone'. Ta yu'ilal febrero, li' **Brenda González** lok' batel ta a'mtelal ti ja' sventainoj li' a'mtelal koltaejbail ta komon

TAX-KA'KBOTTA NA'EL KOLTAEJBAIL TA KOMON:

■ KOLTAEJ TA KOMON JCHI'ILTAKTIK TA TE'ETIK

Li' koltaejbail ta komone' pajemik ta a'mtel ta diciembre to, yu'un toj ep ya'mtelik li' buch'utik ja' ta sk'elik batel li' a'mtelale. Jech yu'un, ti k'uchal chich' pasel batel li' a'mtelale' jech laj snopik ti ja' lek ta skomesik li' a'mtelale' jech laj yo'onik batel ta yu'ilal abril ta sjabilal 2022.

Koliyalik yu'un ti ya'amtelike' ta sjunul jabil laj spasike', laj staik ta k'elel ti oy yantik smelolal k'uchzl xu' ta skolta sbaik batel.

Jech, li' Jchi'iltaktik ta te'etike' kom sna'obil yu'unil ti k'uchal xu' ta jkolta jbatike', ti ja' lek yomol ta xi j-a'mtejkutike' jech ta xich' sa'el noxtok li' kolatele' xu ta jtunestik ti k'usi oy ku'untike', xchi'uk ti k'usi jna'tike yu'un jech chich' tsatsumtasel jnaklejetik li ta yak'ol yosilal chiapas ja' no'ox jech xu' ta xich' lajesel batel ti k'usitik chopole'.



■ KOLTAEJBAIL TA KOMON YI'BEL JNOPBENTIK

Li' koltaejbail ta komon Yibel Jnوبنتيك، ti ja' stoboj sba'ik antsetik li' ta slumal tsotsil, jech laj yich'ik chanumtasel ta jujuntak ti jaybo' oyik ta a'mtele'. Jech vakib u' laj xchapik k'utik x-elan ta sk'anik li' yantik buch'utik ach'ik ta x-ochik tal ta a'mtele', ja' chich'ik sa'el buch'utik ja' tsots sk'opilal ta xa'yik li' oyuk slekil skuxlejal li' antsetike' ti ja' te no'ox likemike' xchi'uk buch'utik tsots sk'opinan ta xa'yik ti mu xch'ay ti sk'opojelike'.

Ta jun a'mtelal xchi'uk Sejk'ubal Kuxlejal, jech laj yich pasel jun svunal ta bats'i k'opinan to k'usitik a'mtelal ta spasik li' organizacionetike' ti ko'ol ta xi j-a'mejor batel xchi'uke'. Ta slajeb li' jabile' jech laj yo'onik ta sa'el buch'utik ta x-ochik ta a'mtelale' ja' ti k'ux elan ta sk'an li' Yibebe': ak'o stsak yipal sk'opojel li' antsetike', ak'o xchanik sk'optael xchi'uk ta sts'ibael ta bats'i k'op xchi'uk sk'elev skuxlejal te'etik xchi'uk chon bolometik.

KOLTAEBAIL TA KOMON TSELTAL SEJKUBAL-KUXLEJAL

Li' koltaebail ta komon Sejk'ubal Kuxlejal ja' stsoboj sbaik jnakejetik ta xk'opojik ta tseltal jech ipajik ta a'mtelal ta yu'ilal enero xchi'uk marzo ta sjabilal 2022 yu'un yoj ep ya'mtelik ti buch'utik va'anbilike'. Ta abril, li' jnitvanej yu'unike' laj spasik jun tsobajel ta Internet yu'un ta sta'besik ta yo'onik ti k'usi sk'an pasel ta a'mtelal koltaebail ta jlumaltik jech ta xcha' nopik k'usitik stak' spas yu'unik batel.

Ta mayo xchi'uk junio jech laj xchapik lek k'usi ta spasik batel, jech laj yalik ti tsots sk'opilal ta xich' k'ella batel li' skuxlejal li' balumile', sk'oplal li' uts'intaele', slo'iltael k'usitik ta sna'ik xchi'uk jmojuk ak'o spasik batel li' a'mtelal xchi'uk li organizacionetik ocheemik ta a'mtelal ta slumalik. Jech laj spasik jun vun ta tseltal k'op ti k'usitik ta spasik batel li' Jay chop ta x-a'mtejik batele' yu'un jech ta sa'beik smelolal k'uchal ta staik koltael, jech komon laj snopik, ti k'uchel ta staik Koltael yu'un k'uchal xu' ta skoltaik batel ta slekumtasel li' kuxlejale'.



STSODOBJ SBAIK LI' MUCH'UTIK LOK'EMIKTAL TA SLUMALIK: NEIGHBORS FOR INTEGRAL CHANGE

Yu'un sventa skuxlejalik li' buch'utik ta x-a'mtejike', mu'uyuk bu laj stsom sbaik ta slikebal jabilto'. Ta yu'italiano febrero laj stsom sbaik yu'un ta slajes ya'mtel li' jnitvanej ta a'mtel **Brenda González**, jech laj smalik, ta mayo ik'ot li' ach' jnitvaneje' ja'sbi' **Susana Martínez**. Jech ay svu'lanik li' organizacionetik ti ja' komon ta skolta sbaik ta a'mtelale' jech laj staik ta k'elel k'usitik a'mtelal ta spasik batel yu'un jech xu' ta st'ujik k'usitik a'mtelal ta sk'an ta skolta sbaik batele'. Lajto stsob sbaik batel chim velta, yu'un laj snopik k'usi stak' spasik yu'un k'uchak xu' ta x-ochik ach' j-a'mteletik, jech laj yo'onik, yu'un ti buch'utik ta sk'elik batel li' a'mtelale' oy vu imakik.

■ STSOBOJ SBAIK BUCH'UTIK LIKEMIKTAL TA YANTIK BALAMIL

Roots for Change Giving Circle li' koltaejbail ta komon Yi'bel yu'un sk'elel kuxlejal, buch'utik ta pasik batel li' a'mtelale' likemik talel ta estados unidos xchi'uk ta Israel, ta yu'ilal diciembre ilikik ta snopel k'usi ta spasik batel, jech laj yak'ik ta ilel ta internet k'uchal ta pasel k'usitik stak' ve'el, jech itsom yu'unik **\$365 stak'inan yan lum (USD)** ja' laj stunesik yu'un ta xchapaik k'usi ta spasik batel li' jabilto'.

Jech laj stoyik jun vun sventa a'mtelal li' koltaejbail ta komon Yi'bel xchi'uk li Amigos de San Cristóbal ta yu'ilal febrero yu'un 2022. Paj ta a'mtel ta yu'ilal marzo xchi'uk abril, ja' to likik ta a'mtelal k'alal vul li' ach' j-a'mtele'. Va' li' ja'yim u' yochele' laj sk'oponilan sbaik xchi'uk li' xchi'iltak ta a'mtele', jech ta Internet ilo'ilajik, jech laj yich'ik albel k'ux elan kuxlejan yu'un li jnakejetik li' to, k'ustik a'mtelal pasem yu'unik ta amigos, xchi'uk k'ux elan ta sa'ik koltael yu'un ta xpas batel li' a'mtelale'.



■ KOLTAEJBAIL LI' NO'OX STS'UNUBIL

Li' koltaejbail to' k'alal ta slikeb tal li' a'mtelale' ja sbi' koltaejbail ta komon li' no'oxe'. Ja' stsoboj sbaik antsetik ta yantik osil li ta slumal mexiko, li' xa' nakajtik ta jo'vel.

Ta yu'ilal junio laj srikesik noxtok li' a'mtelale' li ach' jnitvanej sbi' Viridiana Domínguez, jech laj stsob sbaik cha'koj te laj yak'ik ta a'yel k'usitik ta spas li' Amigos xchi'uk laj yak'beik sna' k'usi smelolal li' koltaejbail ta jlumaltik.

Jech noxtok, buch'utik ach' ochiktalele' laj snopbik ach' sbi', xchi'uk k'usi a'mtelal ta spas batel.

KOLTAEBAIL TA KOMON YU'UN EMPRESARIOTIK

Likik ta a'mtel ta sjabilal 2022 xchi'uk bik'itik-lek yutsikil smuk'tikil li' empresaetik li' ta yosilal jo'vel. Li' jnitvanej Viridiana laj xcholme smelolal buch'utik xojtakin ti k'usutik a'mtelal ta xich' pasele', jech yu'un laj stsob sba' antsetik xchi'uk viniketik, k'alal ta slikebal laj yak'ik k'usi oy yu'unike' xchi'uk ti k'usi sna'ike'.

Ep k'usitik ta spasik, bak'intik mu xokobik lek yu'un ta slo'iltael, jech yak'ojik ta ilel ti sk'anik xlekum batel skuxlejal li' jnaklejetike' jech yu'un ta skolta sba'ik k'alalal ta ya'amtelik, jech yakal ta sa'ik batel smelolal yu'un sventa xlekub skuxlejal li' jnaklejlike'.



SVU'LANEL A'MTELALETIK

Ta chib yu'un febrero li' tsobajel Antsetik xchu bats'i ixim, jech laj yak'ik ta ilel k'ux elan ta sts'unik li' itajetik ta yutil chan vun, jech k'uchal li' j-a'mteletik sb'iik "Ts'unubil" ta sts'unik k'usitik stak' ve'el ti mu'yuk chich' chopol poxiletik; ta buluchib yu'un febrero laj yich' vu'lanel ta yab ya'mtelik li' tsobajel Angeles de Amor, jech laj yich' k'elel k'ux elan xbat li' a'mtelaletike' li ta yosilal jo'vel; ta oxlajuneb yu'un febrero, jech laj vu'lankutik xchi'uk **SOLMUNDI** jun paraje sbi' el pozo, slumal **San Juan Cancuc**, ja' oy k'usitik ta sts'unik te; ta vuklajuneb yu'un febrero ay jvu'lankutik li' stsobajel ta jujun u' ta spasik li' Sna'il ta komon Yach'il Antsetik, laj yich' lo'iltael li' uts'intaele'; ta 22 yu'un febrero ni vat kutik xchi'uk Amextra ta paraje Xulomo' ta yosilal Aldama, laj yich' k'elel a'mtelaletik ta spasik ta invernadero; ta vaxaklajuneb yu'un marzo nivat



kutik ta paraje Tsaltealja', ta slumal cancuc, li' tsobajel conider laj xchapan xpoxtael lukum yu'un ololetik ti mu to staik jo'ob ja'bile'; ta 25 yu'un marzo ay jvu'lankutik li' sna'il sk'elel spoxtael jbek'taltik sbi' Yibel Ik' xchi'uk yab poko' tajimol sbi' **Barrio Bravo**; ta 26 yu'un marzo la jchi'in kutik ta vu'lal li' tsobajep MUTRAM ay yak'ik chanumtasel k'uchal sk'an li' jbek'taltike', jlumaltik xchi'uk jme'etik balamil, ta mismo yu'ilal, ay jvu'lankutik sna'il vu ta x-a'mtejik li' Tsajal Lum **Cuxitali Centro Comunitario A.C.**, jun a'mtelal sventa xchanel svu'nik li' tsebetik xchi'uk keremetik ta slok'ebal jo'vel.

Ta sventa li' A'mtelal yu'un skolael Jlumaltik ta sventa bol chamel, jech ay jk'el kutik k'usitik yak'oj ta spasik batel ta sventa li' to: ta 27 yu'un enero ni ay kutik ta paraje Miguel Hidalgo yosilal Chiapa



de Corzo xchi'uk jtsop jchan vu'netik te ta Tecnológico yu'un Monterrey, ay jk'elbe kutik yab sts'unibik li' antsetik ti ja' sbi'ik Lekil Lum, ja' sventainoj li' tsobajel sbi' **Concentrante A.C.** ta vaxakib yu'un febrero ay jvu'lankutik li' a'mtelal ta spas batel li' **SIPRES A.C.** te ta paraje Cruciljá slumal San Juan Cancuc jech la jkojtikunkutik li' yajbal na' ti laj yich'ik jun xchijobil ya'alik. Ta 25 yu'un marzo ay jvu'lankutik jun paraje tseltal sbi' Pinabetal slumal Ocosingo,

ay jk'el kutik li' xchijobil vo' ti ja' yich'oj ta venta li' tsobajel **IXIM A.C.** Jech noxtok, ta vakib xchi'uk buluchib yu'un junio yajbo' jchi'il kutik ta a'mtelal xchi'uk jaybo'uk ti oyik ta Koltaejbail ta komone ay svu'lanik balun chop organizacionetik ti ja'jmoj ta xi a'mtejkutik batel ali' ja'bil to'.

■ **SVU'LANEL LI' BUCH'UTIK CHAK'IK TAK'IN**

DANIELE AGOSTINO DEROSSI

Ta abril ay svu'lanunkutik tu buch'u ta xkoltavantal ta tak'ine' sbi' **Armando J. Alfonzo**, Ja' yajbal li' **Fundación Daniele Agostino Derossi**. Jech ni lo'ilajkutik yu'un li' a'mtelale' xchi'uk ay jvu'lankutik li' sna'il poko' tajimol "Barrio Bravo sbi'e" xchi'uk li' sna'il sk'elel xpoxtael jbek'taltike sbi' Yi'bel ik'.



Li' FUNDACIÓN INTERAMERICANA (IAF)

Ta septiembre ay svu'lankutik—ti ja' ta xak' tal tak'in yu'un ta x-a'mejor batel li' A'mtelal Koltaejbail ta jlumaltik —. Jech ay vu'lankutik Jay chopuk li' a'mtelaletik xchi'uk li' **Gabriela Boyer**, **Andrea Tapia** xchi'uk **Yolanda Pérez**, jech la jtsobilan jbakutik yu'un ta xich'ik albel k'usitik a'mtelal pasem xa ta A'mtelal Koltaejbail ta Jlumaltik. Jech laj yich' lo'iltael xchi'uk li' jaybo' j-a'mtelik oye', xchi'uk Jay chop li' organizacionetike xchi'uk jay chop oy li' koltaejbail ta komone'.



VU'LANEL TA TSOBOMBAIL XCHI'UK TA INTERNET XCHU YANTIK J-A'MTELETIK K'UCHAL TA XOJTAKIN SBAIK

Tal vulalujnev ta Michigan

Ta yualal marzo, ay tsop chanunetik tajujun eztadoetik, Michigan ay vulanotic tal chinotic kucha'al skol tabanic, ta amtel ta oxim muctic tsomvanejatic, ti lek xilvaike, li Amigos de San Cristóbal, jal aj chapave coplal li komon chi'invaile je y tun kucha'aljun be ta comon.



VU'LÁN VAN LI' FUNDACIÓN PUNTA DE MITA

Ta octubre, koliyal li' Comunalia ti laj yak' jutuk li' kotael yu'un ti buch'u ta xchanik li' vu'ne, li' **Silvia Sántiz**— jnitvanej yu'un li' Koltaejbail ta komon ti li' no'ox likemike'— xchi'uk **Corinne Pierre-Louis** — vixil yu'un li' tsobajele'— ayik ta jun tsobajel ta Nayarit ta lo'il xchi'uk li' **Fundación Punta de Mita**. Laj slo'iltaik k'uchel ta sa'el koltael ta jujun paraje'etik, laj xchapik xchi'uk laj snopik k'uchal xu' ta xich' pasel, jech laj slo'iltaik ti k'usitik pasem ta A'mtelal Koltaejbail ta jlumaltik, jech k'uchal k'usitik lek k'otem ta pasel xchi'uk k'usitik stak' pasel batel yu'un ta stsak yipal li' a'mtelale'.



VU'LÁN VAN MINERVA ZAMORA, TE OY TA COMUNALIA

Ta balunlajuneb yu'un agosto k'ot svu'lankutik li' **Minerva Zamora**, ti ja' ta sk'el batel li' a'mtelaletk ta yutil Comunalia, jech laj slo'iltavunkutik ti ja' tsots sk'opilal komon ta xich' pasel batel li' a'mtelal xchi'uk yantik tsobajel ta yosilal Mexiko—te oy tsakalunkutik ta xkalbe kutik sk'opinan k'ux elan kuxlejal li'ta yak'ol yosilal Chiapas—. Jech noxtok laj slo'iltavunkutik k'uchal ta x-a'mtej li' komite' Hub sbi'e, ti ja' te oy li' vixil k'untike' Corinne.

Li' komite' ja' va'ajtik jujun j-a'mtel ti jay tos oy li' organizacionetike' jech ta stsom sba'ik ta jujun u' jech li' Comunalia ja' ta sk'an ta xpas jun yabil vu' xu' ta xlo'ilajik skolitik li' organizacionetike', jech komon ta skolta sbaik batel xchi'uk ti k'usotik ta xtun yu'unike' jech k'alal xtun yu'unike li' tak'ine' xu ta skolta sba'ik vu k'alal ta xu' yu'unike' yu'un slekumtasbel skuxlejal li' jnaklejetike xchi'uk ti buch'utik ta xtun yu'unike'.

VU'LÁN VAN FUNDACIÓN COMUNIDAD

Jech k'uchal ta skolta sba' li' Comunalia, ta slikeb yu'un noviembre, jech ay svu'lán kutik li' **Fundación Comunidad A.C.**, sbi'e, jech ni lo'ilajkutik xchi'uk yu'un ti k'usitik a'mtelal ta jpaskutik batele' yu'u k'uchal xu' ta stsak yip li' a'mtelal ta yak'ol yosilal Chiapase'. Jech ay jvu'lantik li' komon sna'il Yach'il **Antsetik, A.C.** xchi'uk li' a'mtelal yu'un "Antsetik xchi'uk Ixim".



❖ LAUNCHPAD

Li' A'mtelal Koltaejbail ta Jlumaltik jech oy laj yik'u kutik batel ta lo'il xchi'uk yantik tsobajeletik xchi'uk yantik chich' pasel li' lo'ile', jech k'uchal li' Launchpad ti ja' laj xchapan li' **Philanthropy Together**, jech te laj kalkutik jlo'il kutik ti k'uchsl ta xi a'mejor kutik batele' jech laj ya'yik batel li' yantik tsobajel ti oy ta spasik a'mtelal ta Koltaejbail ta komon.



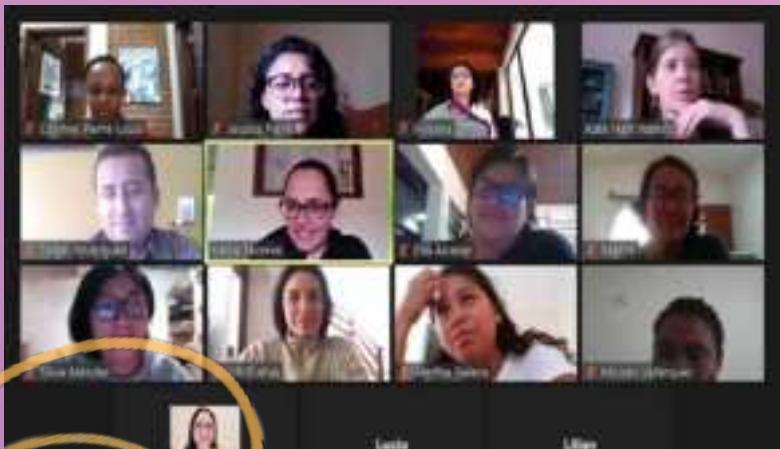
❖ TSOBAJEL YU'UN CATALYZING COMMUNITY GIVING (CCG), COHORT GATHERING

Jech kaloj bekutik li' **Fundación Kellogg** sb'i'e ta yu'ilal noviembre, li' Corinne Pierre-Louise jnitvanej ta a'mtel yu'un li' tsobajele' jech ay ta jun tsobajel sb'i' Catalyzing Community Giving (CCG) te laj stsob sba'ik ta Sheraton Phoenix Downtown, Arizona. Ja' te laj yich' k'oponel li' j-a'mteltik yu'un li' Estados Unidos, Haití xchi'uk Mexiko, te laj yalik k'ux elan ta x-a'mtejik batel ta koltaejbail xchi'uk li' buch'utik oy svolike' jech k'uchal ta jujun paraje'etik xchi'uk li' jnaklejetik ti oy ik'al antsetik xchi'uk viniketik; jech ep k'usitik tsots sk'oplal ti k'usitik laj slo'iltaike', k'uchal xu' ta pasel xchi'uk albel sk'oplal batel li' koltaejbaile' yu'un k'ak'al mu'yukuk buch'u ta sk'anime jech no'ox yu'un oyxa ti k'usitik ta xtun yu'unike'. Li' tsobajelto' jech laj slo'iltaik batel ta "Facing Race", ti ja' te chich' lo'iltael k'usitik stak' pasel batel yu'un ko'oluk oyuk ti ich'el ta muk'e xchi'uk oyuk ich'el ta muk' ta stojolal li' ik'akil antsetike xchi'uk li' viniketike'.

K'UCHAL TA STSATUM BATEL YA'MTEL LI' AMIGOS

XCHAPEL K'USI STAK' PASEL XCHI'UK ANA MARÍA LEÓN XCHI'UK LUCÍA REBOLLO

Jmoj ta xich' pasel batel a'mtelal xchi'uk li' **Maria León** xchi'uk **Lucia del Carmen Rebollo** jech laj yich' alel komel k'usitik ta spas batel li' Amigos de San Cristóbal jech laj yich' pasel komel svunal yu'un ak'o xk'ot ta pasel. Jech noxtok laj yich' nopol lek, ti jay bo' oy li' j-a'mteltike' xchi'uk buch'utik ta xtak'ivanik ta a'mtelal, k'ux elan xvat ta stojolal li' jtsobajelkutike'.



◆ SPASEL YABIL JMOJ TA X-A'MTEJIK LI' K'USITIK A'YEJ, CHAN VUN XCHI'UK P'IJILIL

Jech laj yich' pasel yu'un tsots sk'opla! laj yilik li' ta A'mtelal Koltaejbail ta Jlumaltik. Li' **Beatrix Álvarez**, ja' toj al a'mtej ta sk'elel vu'netik yu'un li' Amigo de San Cristóbal, ja' ta xnitvan batel ta a'mtelal ti ach' laj yich' pasele' yu'un ja' tan xich' k'elel batel li' A'mtelal Koltaejbail ta Jlumaltik.

Jech nixtok, ja' kom ya'mtel ta sts'iba k'ux elan xbat li' a'mtelaletike' ti ja' ta sk'an sna'ik ti buch'utik ta xak'ik tal li' tak'ine'; jech ta xchapa lek k'uchal xu' oyuk lek li' chanumtasele' ta jujun Koltaejbail ta komon ti k'usi ja' ta xtun yu'unike'; jech noxtok ja' ya'mtel ta xkom ta xchi'in lek ta lo'il li' buch'utik xu' ta xkoltavanik ta a'mtelale'.

Jech yu'un ta yuilal junio li' **Edgar Rodríguez** ja' laj yich' ta venta sk'elel batel k'usitik vunal ta xtun yu'un li' tsobajele' ta Amigos.



K'UCHAL XU' STSATUMTASEL LI' JTAK'IVANEJETIKE'

Ta yu'ilal mayo yu'un 2022 li' buch'utik bankilaletik yu'un li' Amigos de San Cristóbal jech'laj yal sk'opik k'uchal xu' ta pasel yu'un ak'o stsak yipal li' buch'utik ta xtak'ivanik ti ja' spasok li' Comunalia ti ja' ta sk'el batel li' **Ana María León**. Yu'un li' tsobajele' ja' tsots sk'oplal laj ya'i jech yu'un ayik ta lo'il yu'un jech ta sta batel yip li' tsobajele', jech laj yich' ta a'yel k'usitik vokolil oy yu'un jech ak'o yich' pasel batel ti k'usitik leke'. Jech noxtok, laj yich' pasel



jayibuk komite'etik yu'un k'uchal ta spas lek li' a'mtelale' jech jmoj ta x-a'mtejik batel xchi'uk li' jtak'ivanejlike' xchi'uk li' j-a'mteletik yu'un li' Amigos. Jech sk'oplal: li' komite' yu'un k'usi stak' pasel, laj yich' pasel ta enero, jech te'oyik li' bankilal yu'un li' jtak'ivaneje', **José Luis Mijangos**, li' vixil, **Kate Hart Waters** xchi'uk li' jnitvanej ta a'mtel **Corinne Pierre-Louis** ti ja' ta snopik k'uchal ta xlekub ya'miel li' tsobajele' xchi'uk k'uchal ta xich' pasel batel.

Li' komite' yu'un a'yeje', xchi'uk sk'opoje li' **Susana Moran**, ti ja' ta sk'el batel li' tak'in yu'un li' jtak'ivanejlike', **Hileana García** ja' jts'ibajom xchi'uk **Jessica Sánchez Piene**, ti ja' ta xnitvan ta a'miel yu'un li' a'yejetike' li ta tsobajel ku'untike'. Jech noxtok, ta mayo yu'un 2022 laj yich' pasel li' yabil yombail, ti ja' ta sk'elik batel li' bankilaletik yu'un li' Amigos de San Cristóbal, yu'un xu' ta xlo'ilajik ta komon ti k'u yepal te oyike', yu'un nopol no'ox oyik yu'un mi oy k'usi sk'an pasele' jech ta skolta sbaik batel.

TSOMBAIL YU'UN LI' BUCH'UTIK XCHI'IL SBAIK TA A'MTELALE'

Ta 21 yu'un junio, laj jtsom jbakutik buch'utik jchi'il jbakutik ta a'mtelal, ta Internet, jech laj yich' ak'el ta na'el li' a'mtelale', k'usitik ta xich' pasel xchi'uk k'usi ta jk'antik ta sjabilal 2021, jech laj yich' alel ti' ta xich' pasele' xchi'uk k'usitik ta xk'ot ta pasel ta sjabilal 2022.



❖ TSATSUMTASEL SPASEL VU'NETIK XCHI'UK K'USI SK'AN PASEL TA STOJOLAL AJVALIL

Ta yabil bu ta spasik li' vu'netike', jujun jabil ta xak'be sna' li' ajbalile' ti k'usi ta xich' pasele', jech k'uchal li' CLUNI sbi'e, yach'umtasel vunetik, xchi'uk jelel k'usi sk'anto pasele' ta stojolal buch'u ja' sventainoj, jech k'uchal yach'umtasel vun xchi'uk li' j-a'mteletik ta estados unidos, svunal bu ilaj li' tak'ine' xchi'uk ts'iba el ta vun k'ux elan xbat spasel li' a'mtelale', ja' ti olokil o junjunto jabile'. Ja' laj yich' pasel skotol obi.

Jech noxtok laj yich' tak'el jun vun ti ja' laj staktal li' **NGOsource**, ja' ya'mtel ta sk'el mi xu' ta xich'ik tak'in li' ya'ntik organizacionetike' te likem ta estados unidos, ja' jech laj spasbel li' Amigos de San Cristóbal. Mi jelab yu'une' xu' ta sta koltael yu'un li' ajvalil ta estados unidos. Li' Amigos de San Cristóbal jelab yu'un.



❖ A'MTELAL YU'UN K'UCHAL TA XICH' PASEL LI' A'YEJE'

Ta febrero yu'un 2022 jech ni och kutik ta chanumtaseletik "Stsatumtasel li' k'usitik xa sna'ike' yu'un organizacionetik ta América Latina xchi'uk ta Caribe" ti ja' laj xchap li' RACI e Innovación yu'un k'usi lek. Jech laj chankutik ta slo'iltael k'uchal stak' pasel li' a'yeje', laj yak'ik ta a'y el tsebetik xchi'uk keremetik ti staojik uts'intaele'.



❖ KOLTAEL YU'U N COMUNALIA

Koliyal li' a'mtelalto', buch'utik ta x-a'mtejik ta Amigos yu'un San Cristóbal—li' a'yej xchi'uk li' buch'u ta sk'el batel li' a'mtelal skotael jlumaltik sventa bol chamel —jech chim chanumtasel laj yich'ik ti ja' tsots sk'opla'le'.

Li'chanumtasel yu'un xchanel k'usitik stsakalil li' computadoreetike' ja' laj ta ilel SICDOS GLOBAL ta yu'ilal agosto xchi'uk noviembre, likemik ta Mexiko.

Li' chanumtasel yu'un k'uchal spasel a'mtelal yu'un organizacionetik. Li' jnitvanej yu'un li' A'mtelal Skoltael jlumaltik yu'un li' bolchamele, li' Martha Galera, laj xchan li' to, ti ja' laj xchapan li' Fundación Fortalece, Fortalessa xchi'uk Fundación ADO, jech k'usitik ep laj chan kutik ti k'usi sk'qn pasel batele', jech ochemun kutik ta xchanel yu'un k'usitik stak' pasel batel yu'un jkoltatik ta jlumaltike'.

XCHANTEL SLO'ILTAEL TA KOMON

Jech kabobjekutik yipal ti ta jlo'iltakutik ti k'usitik jchanojkutik xae' xchi'uk k'usitik jpasokutik xae' xchi'uk koltaejbail ta komon xchi'uk li' organizacionetike'.

Ta Internet ni lo'ilajkutik ti k'usi jna'kutike', k'usitik jelavenxa' xchi'uk a'mtelal ta xich' pasel ta stojolal li' jnaklejetike xchi'uk k'uchal laj kolta jbakutik yu'un jech ilok' lek li' a'mtelale' ti k'usitik jk'eloftik ta xich' pasele'— ya tik no'ox li' snopebale' oy lek chai li yantike' o yantik ti mu'yuke'— ti k'uchel ta xich' pasel batel li' a'mtelale'.



NIK'OT KUTIK TA TSOBOMBAIL TA ECOSUR

Li' viernes oxlajuneb yu'un mayo li' buch'utik ta xlo'k'ik ta paraje'etike' xchi'uk buch'utik ta xtak'ivanike', te ni ay kutik ta a'mtelal ti ja' laj yak' lo'il li' **Alicia Sword**, "me'nal xchi'uk slo'iltael me'on jnaklejetik ta estados unidos", likem tal ta sna'il slo'iltaik k'usi ta tsunel, jnaklejetik xchi'uk sk'elel skuxlejal balamil ta sna'il chan vun yu'un **Colegio de frontera sur (ECOSUR)**.

Ep k'usitik la jchan kutik, laj kaibekutik smelolal k'ux elan skuxlejalik li' jnaklejetik ta slumal estados unidos, buk no'ox oy ti ilbajinele', ko'ol jkoltoltik ta xjelab ta jkuxlejtik.



❖ AY TA LO'IL K'UCHAL CHICH' PASEL LI' A'MTELAELETIK YU'UN LI' COMUNALIA

Li' ya'mtel ta spas batel yu'un slajunebal ja'bil yu'un li' **Comunalia**, ta slikeb agosto li' jnitvanej ta a'mtel Corinne jech ik'ot xchapel li' lo'ile' yu'un k'usi stak' pasel, te laj yich' pasel ta sna'il koltaejbail **CEMEFI**, ta Mexiko, jech komon laj snopik k'usi be'al ta stsak batel li' tsobajel sbi' alianza de fundaciones comunitarias de México (Comunalia) jech jun yo'onik laj slo'iltaik xchi'uk laj xchanik ta komon tinjay chop ik'ot li' organizaxionetike'.



❖ CHANUMTASEL YU'UN BUCH'UTIK TA XLOK'IK TA PARAJE'ETIK

Stzobajel yuún acbel yipal, ti stzobajel pasel amtel ta septiembre laj yich pazel jun stzobajel yich acbel yipal ti yutil ti organización laj ya stzobajel li chanuntasbanel, Susana Moorán ja yoltavan kuzitik, itun ta venta amtelal laj tzombaik ta moj copic ti aco yich lecumtazel le amtele.



LAJ YAK'IK TA A'YEL K'USUTIK SNA'IKE' TA SLAJEB LI' A'MTELAL SKOLTAEL JLUMALTIK SVENTA BOL CHAMEL (FCA)

Ta 20 xchi'uk 21 yu'un octubre laj yich' pasel xchi'uk snopel yu'un slajeb li' a'mtelal skolael jlumaltik sventa bol chamel ta mexiko—jun a'mtelal laj xchapa' li' Comunalia—, jech laj kal kutik k'usutik japosoj kutik xchi'uk li' IXIM A.C., ti ja' xchibal tsobajel ta sta' koltael batele'.



OCHIK TA LO'IL XCHI'UK KOMITE'ETIK BUCH'UTIK TA ST'UJIK LI' A'MTELALE' YU'UN LI' COMUNALIA

Jech laj yalvunkutik li' Comunalia mi taj k'an chi ochkutik ta komite' yu'un st'ujel k'usitik a'mtelal chich'ik koltael, ta yu'ilal agosto Marta Galera, xchi'iltik ta a'mtelal te ta Amigos de San Cristóbal jech laj xchun ta x-och — jech laj spas ti k'ux elan ta sk'anike'—ti k'uchal ta xich' t'ujel li' a'mtelaletik ta jabilto'.



K'UX ELAN LI' TAK'INE'

Nabil lek ti k'usitik ta xtun ta yutil li' Amigos ti jujun k'ak'al ta xlok'ik ta a'mtele' xchi'uk ti k'u yepal ta xich'ik koltael li' organizacionetik jmoj ta xi a'mtejkutik xchi'uke', ja' tsots ta xa'i li' tsobajele'. Jech yu'un, ta jtojolalkutik ta jsa' kutik Evaluación koltael yo' ti oyuk ti tak'ine' yu'un jech xu' ta xich' pasel batel epal a'mtelaletik yu'un slekilal li' jnaklejetike'.

INGRESOS 2022	4,686,248.77
DONATIVOS POR FINANCIAMIENTOS Y FORTALECIMIENTO INSTITUCIONAL DE PROYECTOS	95%
PROGRAMA DE EMPRESAS AMIGAS CON RESPONSABILIDAD SOCIAL EMPRESARIAL Y EL APOYO A PROYECTOS DE DESARROLLO DE CHIAPAS	2%
CAMPÀA GLOBAL GIVING 2022	2%
CAMPÀA SORIANA 2022	1%
EGRESOS 2022	4,969,211.21
APOYO A ORGANIZACIONES	17%
GASTOS EN PROYETOS Y CONVENIOS	20%
GASTOS OPERATIVOS Y ADMINISTRATIVOS	61%
GASTOS FINANCIEROS	2%

Balance General - Posición Financiera

AMIGOS DE SAN CRISTOBAL • Balance general al cierre de diciembre del 2022

Activo	\$ 5,022,213.61	Pasivo	\$ 119,719.51
Circulante		Circulante	
Caja	\$ -	Provisión de contribuciones de seguridad social por pagar	\$ 59,968.19
Bancos	\$ 4,920,396.84	Impuestos retenidos	\$ 59,751.32
Inversiones	\$ -	Total circulante	\$ 119,719.51
Deudores diversos	\$ 3,405.2		
Pagos anticipados	\$ -	Patrimonio contable	\$ 490,2494.1
Total circulante	\$ 4,923,802.04	Patrimonio social	\$ 108,390.52
No circulante		Remanente acumulado	\$ 5,077,066.02
Mobiliario y equipo de oficina	\$ 52,267.9	Déficit / Remanente negativo del Ejercicio	\$ -282,962.44
Equipo de cómputo	\$ 232,319.51	Total capital	\$ 4,902,494.1
Depreciación acumulada de activos fijos	\$ -186,175.84	Total del pasivo + el capital	\$ 5,022,213.61
Total no circulante	\$ 98,411.57		
Total del activo	\$ 5,022,213.61		

KOLIYALIK

K'älal ijelabxa li' yan chamel itale', k'unk'un ta xcha' likik ta a'miel li' buch'utik ta sk'elik batel li' a'mtelale', jmoj ni a'mtejkutik batel xchi'uk li' otganizacionetike' sventa yu'un xcha' likesel li' a'mtelale' toj tsots: laj yich' jelel smelolal li' a'mtelale', jel ya'mtelik, oy lok'ik batel ta a'mtel, ep k'usitik tsots ik'ot ta pasel, jech noxtok oy k'usutik lek laj yich' nopol jech laj kak'bekutik yipal ja' nox jech ta jtatik ta na'el ti ja jech li' a'mtelal ta skolael li' jnakejetike': ja' jun be mu'uyuk slajeb, ep k'usitik sk'anto Chanel.

Jech yu'un, ta komon laj yich' pasel li' a'mtelale' jech ep k'usitik lek ik'ot ta pasel, li' chanumtasele', li' tak'ieletike' xchi'uk svu'lanel li' a'mtelaletike', k'usitik yantik laj yich' pasel, k'usitik chanumtasel ti lajem xae', pasemxa li' koltaejbail ta komone'. Jech, chakalbotkutik vokolaval, ti vo'ot oyot ta jun tsomlejale', ti bu oyote' xchu ti k'usi avamtele', buch'utik ta xlok'ik batel ti bu oy ti jnakejetike', jun empresa, buch'u ta xak' slekil yo'on, ti buch'u ta spas xchi'uk buch'u ta xch'am li' a'mtelale', buch'u nom talemik, buch'u ta skolta sbaik, buch'u ta xak' li' tak'ine', buch'u oy ta koltaejbail ta komon, jchi'il Jbatik ta a'mtel; ti slekil avo'one' xchi'uk ti k'u yepal akoltoj abaike' jech ta xak' yip ko'ontik yu'un xu' ta xi j-a'mtejkutik batel xchi'uk jnakejetik yu'un ta jsa'tik oyuk koltael ta spasik stukik li' jlumaltike'.

Na'bil lek, li' a'mtelal ta komone' ja ta skoltautik yu'un ak'o lajuk jutuk li' ilbajinele' ta stojolal li' jnakejetike' jech noxtok oyuk ta skuxlejal li' ololetike', antsetik xchi'uk jnakejetik li' ta yak'ol yosilal Chiapas xu' ta xlekub batel li' skuxlejalike'.

Ta sjabilal 2023 jech ta xkabe' kutik yipal yu'un oyuk ep jnakejetik ta x-ochiktal yu'un jech ta xkaibetik li' ya'yejike'.



❖ JCHI'ILKUTIK TA ABTEL



Comunalia
Alianza de Fundaciones
Comunitarias de México



❖ JCHI'IL JBATIK TA A'MTELAL 2022



GlobalGiving



Cafeología.



Cacao Nativa.



W.K.
KELLOGG
FOUNDATION



MADONNA MÍA
Pizzería y Restaurante



VISION360
Centro de Atención Integral



Daniele
Agostino
Derossi
Foundation



Philanthropy
Together



Cabañas La Loba



HIP GIVE





Tsobolotik ta xjel ti k'usi ta jk'antike

¿K'uchal xu' ta jtsom jbatik yu'un ta xk'ot ta jelel li' k'usi ta jk'antike?.

- Ochanme tal ta a'mtelal komon xchi'ilbatik
- K'otan ta jchi'il jbatik ta a'mtel omi' kuts' kalal jbatik

Xchi'uk ta atak'ine' ta xa kolta batel a'mtelaletik ta sventa **Chan vun, Sk'elel skuxlejal Jme'etik balamil, Spoxtael xchi'uk xchamelal jbek'taltik** ti ja' ta xlekum batel skuxlejal ololetik, antsetik xchi'uk jnaklejetik ta **yosilal Jo'vel** xchi'uk **yak'ol yosilal altos de Chiapas**. xchi'uk ti k'usi ta xa vak'talele' li' Amigos yu'un San Cristóbal A.C. xu' ta x-a'mtejbatel li ta yosilal yak'ol Chiapas.

A'mtelal jchi'ilbatik ta komon

Jechuk ta xa nop sk'elel batel li' yosilal yak'ol yu'un Chiapas. La' me' jchi'in jbatik batel ta spasel li' a'mtelaletike jech xu' ta xa koltaba' jkojuk, jech noxtok xu' ta xa koltaba' ta jujuntik u':

- **K'u yepal ta jujun u':**

\$50 \$100 \$200

- **Jun no'ox velta ta ak'el :**

\$300 \$400 \$500

Kuts' kalal jbatik

Jech talan xchi'uk stekel yutil ana' xu' ta xabak'ik k'usi xlok' ta avo'onike'. ja' ti k'u yepal xu' avu'unike jech tsoboiktalel ta komon:

- **K'u yepal ta jujun u':**

\$100 \$200 \$300

- **Jun no'ox velta ta ak'el:**

\$800 \$900 \$1,000





Xu' ta xa vak' ti k'usi oy
avu'unike ti mu ja'uk tak'ine
Ochan talel ta stojolal li' ta
Jchi'il jbatik ta a'mtelal

Mi oyto k'usi cha k'an ta xa jak'ike'
te xa jak'ik:
procuracion@amigosdesc.org



Ochan tal la jchi'in jbatik
ta koltaej bail ta komon li
ta a'mtelal koltaej bail ta
jlumaltik

Xu' chajak'ik ta:
veronica@amigosdesc.org



Ochamtal ta a'mtel yu'un
slekil avo'one

Xu' chajak'ik ta:
comunicacion@amigosdesc.org



K'uchal ta sta' sbaik ta k'op



María Adelina Flores #11, Colonia Centro, C. P. 29200
San Cristóbal de Las Casas, Chiapas.



amigos@amigosdesc.org



<https://amigosdesc.org/>



967 678 3374

K'opombail ta internet



@Amigos de San Cristóbal



@/amigossanc



@/amigosdesc/



@Amigos de San Cristóbal A.C.



@Amigos de San Cristóbal A.C.